

STICHTING SIEBOLDHUIS TE LEIDEN

RAPPORT BETREFFENDE

DE JAARREKENING 2017

Inhoud

Inhoud.....	1
Bestuursverslag 2017	2
Doelstelling Japanmuseum SieboldHuis	2
Overzicht	2
Financiële positie.....	3
Exploitatieresultaat.....	3
Eigen inkomsten.....	3
Bijdragen bedrijven, fondsen en particulieren	4
Vermogenspositie.....	5
Continuïteit.....	5
Investerings en onderhoud	5
Collectie	6
Governance.....	6
Activiteitenverslag 2017	10
Prestatieoverzicht	10
Pr en Marketing 2017	11
Tentoonstellingen	13
Doelgroepen	13
Educatie en wetenschap	22
Bijzondere evenementen	26
Partners: Samenwerken en Verbinden	33
Begroting 2018.....	34
Jaarrekening 2017	35
Ondertekening van de jaarrekening 2017.....	50
Overige gegevens	51

Bestuursverslag 2017

Doelstelling Japanmuseum SieboldHuis

Japanmuseum SieboldHuis 'Stichting SieboldHuis' heeft ten doel het presenteren van (museale) collecties met betrekking tot de Japanse kunst, cultuur, natuur en wetenschap, in het bijzonder de Leidse Siebold-collectie, alsmede het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum.

Japanmuseum SieboldHuis is een geregistreerd museum. Het museum onderschrijft en handelt naar de gedragslijn voor de museale beroepsethiek.

Japanmuseum SieboldHuis
 Rapenburg 19
 2311 GE Leiden
 071-5125539 / www.sieboldhuis.org
 KvK-nummer 28081431

Overzicht

Japanmuseum SieboldHuis krijgt steeds meer naamsbekendheid sinds de opening in 2005. Dit blijkt ook uit de woorden van de Japanse keizer:

"Het SieboldHuis in Nederland, dat na renovatiewerkzaamheden werd heropend in 2005, speelt **een belangrijke rol als nieuw symbool van de Japans- Nederlandse uitwisseling**. Ik hoop dat door het behouden van een wederzijdse interesse in elkaar, onze beide volkeren voort zullen kunnen bouwen op hun historische uitwisselingen en nieuwe samenwerkingsverbanden kunnen ontwikkelen." Woorden uitgesproken door Zijn Majesteit de Keizer van Japan tijdens een staatsbanket ter ere van Hunne Majesteiten Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima der Nederlanden (29 oktober 2014)

Het SieboldHuis heeft een uitstekende reputatie opgebouwd op het gebied van Japan-tentoonstellingen en activiteiten. Dit komt terug in de jaarlijks stijgende bezoekersaantallen. In 2017 waren dat 44.624 bezoekers met een personeelsbezetting van 4,0 fte (Stichting SieboldHuis). Daarnaast werden in 2017 externe medewerkers ingehuurd en werd er veel werk door vrijwilligers verricht.

Qua eigen inkomsten zit Japanmuseum SieboldHuis ruim boven de vereiste OCW norm van 21,5%. De eigen inkomsten van het SieboldHuis zijn ruim 5x zoveel dan de vereiste norm.

Financiële positie

Japanmuseum SieboldHuis ontvangt jaarlijks € 450.000 voor de periode 2009-2018. Dit bedrag is gelijkelijk verdeeld, afkomstig van de ministeries van Buitenlandse Zaken (BuZa), Economische Zaken (EZ) en Onderwijs, Cultuur & Wetenschap (OCW). Het ministerie van Buitenlandse Zaken fungeert namens de ministeries als contact voor Japanmuseum SieboldHuis. In 2017 is de bijdrage van de ministeries €10.000 hoger. Totaal €460.000. In aanvulling hierop draagt de gemeente Leiden jaarlijks (in 2017 € 71.849) bij. In het kader van de overeenkomst met de Universiteit Leiden wordt jaarlijks € 34.034 verkregen. Jaarlijks wordt er bij de gemeente Leiden aangevraagd en met de Universiteit Leiden is er een vijfjarencontract (2016-2020). Dit budget wordt in 2017 aangevuld door inkomsten uit entreegelden (€149.353), verkoop in museumwinkel (€77.397), vrienden (€4.403), catering (€10.187), sponsoring (€144.605) en verhuur van kantoorruimte (€32.893,-) aan Hotei Japanse Prenten, de Universiteit van Nagasaki en de SixERS.

Exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat voor resultaatbestemming is €4.217. Hiervan is besloten om € 57.269 toe te voegen aan het bestemmingsfonds ministerie Buitenlandse Zaken, €640 te onttrekken aan het bestemmingsfonds woordenboek en €52.412 te onttrekken aan de algemene reserve

De afschrijvingen (€40.882) zijn hoger dan begroot (€27.000) vanwege investeringen in 2016 in SieboldHuis 2.0. Aan tentoonstellingen, activiteitenprogramma, lidmaatschappen, reizen, kantoorartikelen en sponsorwerving is meer uitgegeven dan begroot. Hiertegenover staan hogere inkomsten gerealiseerd uit kaartverkoop, rondleidingen, vriendenbijdragen, evenementen en sponsoring.

In 2017 is er € 10.000 extra subsidie ontvangen van het ministerie van OCW voor het onderzoek naar de opname van Japanmuseum SieboldHuis in het cultuurstelsel.

De winkel vertoont een positief saldo (met een gemiddelde uitgave van € 2,24 per bezoeker aan Japanmuseum SieboldHuis, waarbij de Japanmarktbezoeker niet is meegerekend).

Eigen inkomsten

De eigen inkomstennorm wordt op basis van de verhouding tussen de eigen inkomsten en de structurele subsidie van 3 ministeries (OCW/BZ/EZ) berekend. Voor 2017 is deze voor Rijksmusea (waar Japanmuseum SieboldHuis niet ondervalt) bepaald op 21,5%.

De bijdrage van de drie ministeries is €460.000,- en de betreffende eigen inkomsten van Stichting SieboldHuis zijn €526.720,- Dit is 114,52% van de structurele subsidie van OCW/BZ/EZ over 2017.

N.B. De eigen inkomsten van het SieboldHuis zijn ruim 5x zoveel dan de vereiste OCW norm van 21,5%.

Bijdragen bedrijven, fondsen en particulieren

Ondanks dat musea en instellingen steeds meer aanspraak doen op dezelfde fondsen en sponsoren en de concurrentie fors is, hebben de inkomsten uit evenementen en sponsoring door actieve werving en inzet van de directeur en haar medewerkers in 2017 geresulteerd in € 154.792. Hiervan is het merendeel bedrijfssponsoring door Astellas Pharma B.V. Het farmaceutische bedrijf heeft zich voor vijf jaren (2015 tot en met 2019) aan Japanmuseum SieboldHuis gecommitteerd als sponsor voor € 100.000 per jaar. Tevens zijn er diensten en producten aan het SieboldHuis om niet geleverd.

Bedrijfssponsoring

Astellas Pharma B.V.	€100.000 (Educatie)
Djoser	€5.000 (Japanmarkt)

Fondsen

Isaac Alfred Ailion Foundation	€2.275 (Kokeshi demonstratie)
	€ 12.000 (Gemaskerde Krijger)
	€3.500 (Publicatie Japanse landkaarten)
	€1.675 (Masterclass Lakwerk)
VSF Fonds	€40.000 (Gemaskerde Krijger)
Prins Bernhard Cultuurfonds	€15.000 (Gemaskerde Krijger)
Anoniem	€750 (Stripverhaal)

Overlap fondsen- en sponsorinkomsten 2016/2017

Prins Bernhard Cultuurfonds/	
Tjerk Jan Buchter Fonds	€10.000 (EMA)
Panasonic Biomedical Sales Europe B.V.	€5.000 (EMA)

Extra overheidsbijdrage naast de jaarlijkse subsidie

OCW	€10.000 (onderzoek opname in cultuurstelsel)
Gemeente Leiden	€2.000 (Wandelgids Japan in Leiden)

Sponsoring in natura

Museumnacht 2017, Jikatabi en diverse particulieren

Dujat (lidmaatschap SieboldHuis-Dujat met gesloten beurzen)

Mecenassen

Mecenassen van Japanmuseum SieboldHuis 2017 (schenking van circa €500 of meer):
Dhr. L.J.B. Brinkhorst, Dhr. E. F. Jacobs, Delegatie Liberaal-Democratische Partij van Japan,
Mevr. K. Schiermeier en Mevr. E. Wessels.

Vermogenspositie

De hoogte van de algemene reserve bedraagt in 2017 € 177.566. Deze algemene reserve is gevormd voor het continuïteitsbehoud van de Stichting na 2018.

Voor in de toekomst te verwachten onderhoud vindt jaarlijks een dotatie plaats aan de voorziening voor groot onderhoud van € 26.785. Met de ministeries is overeengekomen dat er jaarlijks minstens € 10.000 aan sponsorwerving wordt besteed om de eigen inkomsten van het SieboldHuis substantieel te verhogen. Aan deze afspraak is in 2017 voldaan.

Continuïteit

De tienjarige subsidie van de drie Ministeries (€ 450.000 per jaar) loopt tot en met 31 december 2018. In 2019 en 2020 krijgt Stichting SieboldHuis een overgangsregeling van €300.000,- per jaar van het ministerie van OCW. Dit resulteert in een tekort in 2019 van 1,5 ton. In 2020 loopt dit door het wegvallen van sponsor Astellas Pharma B.V. op tot 2,5 ton. Japanmuseum SieboldHuis moet zijn reserves aanspreken om educatieve activiteiten en tentoonstellingen te kunnen organiseren. Met deze activiteiten en tentoonstellingen haalt het bijdragen van fondsen, sponsors en bezoekers binnen en stijgt de verkoop in de winkel. Dit alles maakt de begroting dekkend.

Vanaf 2021 heeft Japanmuseum SieboldHuis het voornemen een moeder-dochterverhouding aan te gaan met Stichting Naturalis Biodiversity Center ('Naturalis').

De samenwerking met Naturalis leidt inhoudelijk tot aanvullende meerwaarde voor het SieboldHuis op het gebied van de natuurhistorie en geologie van Japan. Daarentegen vult het SieboldHuis Naturalis aan op het gebied van algemene kennis over Japan. Hierin versterken zij elkaar. Tevens heeft het SieboldHuis een groot cultureel en zakelijk netwerk in Japan en Nederland. Ook kan Naturalis zich middels het SieboldHuis profileren in de Leidse binnenstad. In 2023 staat er een grote reizende tentoonstelling door Japan in de planning. De Sieboldobjecten op het gebied van flora en fauna zullen voor het eerst terugkeren naar Japan. De directeur van Japanmuseum SieboldHuis is gastconservator van deze tentoonstelling.

Investerings en onderhoud

In 2017 zijn er naast de gebruikelijke onderhoudswerkzaamheden geen grote veranderingen geweest aan de inrichting van het museum. In de winkel is echter de bestaande boekenkast aangepast om een betere verdeling en presentatie van de producten mogelijk te maken.

De tentoongestelde Siebold-collectie in de Panoramakamer is door een gespecialiseerd team schoongemaakt en gecontroleerd.

In de tijdelijke tentoonstellingsruimtes zijn alle spots vervangen door moderne LED verlichting. De aanschaf hiervan vond plaats eind 2016, de installatie is uitgevoerd in voorjaar 2017.

Door het hele pand is een professioneel WiFi-netwerk aangebracht. Dit wordt gebruikt door de medewerkers van Japanmuseum SieboldHuis. Een gedeelte van het netwerk is beschikbaar voor bezoekers en een ander gedeelte is in gebruik bij de huurders: De SixERS en de universiteit van Nagasaki.

Het aantal beveiligingscamera's is uitgebreid voor een betere dekking.

Collectie

De vaste tentoonstelling over Siebold op de begane grond wordt gerealiseerd met werken uit de collecties van Naturalis Biodiversity Center, Museum Volkenkunde (Nationaal Museum van Wereldculturen) en de Universiteit Leiden. De objecten van Naturalis zijn vanaf 16/12/2013 voor 25 jaar beschikbaar gesteld. De Universiteitsbibliotheek wisselt jaarlijks de kaarten en legt dit vast in een bruikleenovereenkomst voor de betreffende periode. Het contract met Museum Volkenkunde loopt tot en met eind 2018 met uitzicht op verlenging.

Governance

Directeur en directie

Het bestuur van de stichting was gedurende het gehele verslagjaar statutair opgedragen aan de directie, in de persoon van mevrouw drs. K.E.M.B. Schiermeier (Kris) Schiermeier, directeur.

Mevr. drs. K.E.M.B. Schiermeier (1967) Directeur-bestuurder (1 fte), per 1 september 2010

Voorzitter Bestuur Stichting Leidse Vrienden van Nagasaki, Voorzitter Bestuur Stichting Tastbaar Verleden, Voorzitter International Service and Foundation Commissaris Rotary Leiden Oost, Secretaris Raad van Toezicht PS|Theater, Lid Bestuur 'Dutch Japanese Round Table', Lid Bestuur Stichting Felix Tikotin Foundation, Comité van aanbeveling Hito-Iki, Comité van aanbeveling Opera Deshima, Comité van aanbeveling Shofukan, Samenwerkingscomité 'Japanese Language Proficiency Test', Vertegenwoordiger projectgroep Japans-Nederlands Woordenboek, Lid Dujat (Dutch & Japanese Trade Federation), Lid De Drie October Vereniging, Lid ICOM (International Council of Museums), Lid Japanese Chamber of Commerce (JCC), Lid Leidse Alumni Kai 'Van hier tot Tokyo' (alumnivereniging Japanologen), Lid Leidse Regio Kring, Lid Nederland-Japan Vereniging, Lid Nederlands Genootschap voor Japanse Studiën, Lid Programmabeleid bepalend orgaan omroep Holland Centraal, Kunst en Cultuur, Lid Rotterdam Japan Club, Lid 'Siebold Working Group', Lid Society of Japanese Arts en Lid Vereniging Vrienden der Aziatische Kunst.

Raad van Toezicht

De raad van toezicht bestaat uit zeven leden. Er zijn in 2017 vier vergaderingen geweest op maandag 10 april, maandag 12 juni, donderdag 7 september en donderdag 21 december.

Het profiel van de raad is vastgelegd in het Reglement van de raad van toezicht (2017) waarin de vereiste kwaliteiten van de leden worden beschreven. Op basis van dat profiel stelt de raad van toezicht profielschetsen op voor zijn individuele leden en gaat periodiek, doch in ieder

geval bij het ontstaan van elke vacature, in een vergadering van raad en directeur na of deze nog voldoen en stelt deze zo nodig bij gelet op de actuele omstandigheden. Bij de voordracht van raadsleden richt de raad zich op het profiel.

Benoeming is voor een periode van 4 jaar; een aftredend lid kan éénmaal worden herbenoemd voor een periode van 4 jaar. Elk van de founding fathers * (Naturalis, Museum Volkenkunde, Gemeente Leiden en de Universiteit Leiden) heeft de bevoegdheid om een bindende voordracht te doen ten aanzien van één lid van de RvT. Als echter binnen twee maanden na het schriftelijke verzoek van de voorzitter van de RvT daartoe van deze bevoegdheid geen gebruik wordt gemaakt, vervalt deze bevoegdheid en is de RvT vrij om een lid te benoemen zonder bindende voordracht. ** In de RvT vergadering van 23 september 2013 is besloten dat de heer Jacobs voor een periode van 4 jaar werd benoemd, zonder mogelijkheid tot verlenging.

Leden van de Raad worden geacht in staat te zijn en over voldoende tijd te beschikken om het beleid van de directie en de algemene gang van zaken binnen de stichting tijdig en op adequate wijze te controleren.

Dhr. mr. E.F. Jacobs (1945)

Voorzitter (tot 31-12-2017) **

Voorzitter van de Cortsstichting, Voorzitter van de Nederlands-Japanse Vereniging (NJV) en Lid Raad van Advies van de Oorlogsgravenstichting.

Dhr. ir. J.C. Breen (1947)

Vicevoorzitter (tot 5 september 2017)

President-commissaris van Koninklijke Smilde B.V., President-commissaris van Koninklijke Ahrend N.V., Commissaris bij van Leeuwen Buizen en Lid Bestuur van de Stichting ADHD crowdfunding.

Dhr. R. van den Berg (1952)

Penningmeester (tot 5 september 2017)

Voorzitter Stichting Werk en Onderneming te Leiden, Penningmeester Stichting Huisvesting Werkende Jongeren te Leiden, Penningmeester Leidse Regio Kring, Lid Raad van Toezicht Stichting Pieterskerk en Voorzitter Bedrijventerreinvereniging Lammenschans Driehoek.

Mevr. Prof. dr. C.J.M. Zijlmans (1955)

Lid (vanaf 29-04-2017) *

Hoogleraar moderne beeldende kunst Universiteit Leiden, Lid Raad van Toezicht van de Boekman Stichting, Lid Raad van Toezicht Bonnefanten Museum Maastricht, Lid Raad van Toezicht BAK – Basis voor Actuele kunst, Utrecht, Voorzitter bestuur Hulswé-Wazniewski Stichting, Voorzitter Jury Heineken Prijs voor de Kunst, KNAW en Voorzitter Domeinbestuur Geesteswetenschappen KNAW.

Dhr. mr. J. Olivier (1951)

Lid (van 12 december 2016) *

Extern juridisch adviseur bij de gemeente Leiden, Bestuurslid van de Stichting Beroepsopleiding Gemeentebestuur, Voorzitter van de Vereniging Juridische Kwaliteitszorg Lokaal Bestuur (VJK), Voorzitter van het Leidsch Juridisch Genootschap, Bestuurslid /vice- voorzitter van de Stichting Beheer Begraafplaats Rhijnhof, Leiden, Secretaris van de Stichting Universitaire Woonwijk "Boerhaave", Voorzitter van de Vereniging van Appartementseigenaren complex Haarlemmerstraat 73 en Bestuurslid en Voorzitter (per 1 januari 2017) van de Stichting WOZ-fonds.

Dhr. drs. E.J.F.B. van Huis (1958)

Lid (tot 21-12-2017) *

Algemeen directeur Naturalis Biodiversity Center, Lid Bestuur van Kunsten '92, Amsterdam, Lid Bestuur van het Caribbean Netherlands Science Institute, Lid Bestuur van het Rathenau Instituut, Den Haag, Lid Commissie Natuur van het Prins Bernhard Fonds, Amsterdam, Vicevoorzitter Raad van Toezicht van Paradiso, Amsterdam en Lid Raad van Toezicht van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Amsterdam.

Dhr. drs. K.J. Schoonderwoerd (1966) Lid (tot 21-12-2017) *

Algemeen directeur Nationaal Museum van wereldculturen (Museum Volkenkunde / Tropenmuseum / Afrika Museum / Wereldmuseum Rotterdam), Voorzitter Dansersfonds '79, Lid Raad van Toezicht Nederlands Fonds Podium Kunsten, Lid Benoemingsadviescommissie Raad voor Cultuur en Lid Benoemingsadviescommissie Restitutiecommissie.

Dhr. prof. dr. I.B. Smits (1965) Lid (tot 29-04-2017) *

Hoogleraar Letteren en culturen van Japan, Universiteit Leiden, Voorzitter bestuur Isaac Alfred Ailion Foundation, Voorzitter Nederlands Genootschap voor Japanse Studiën (NGJS), Lid Redactieraad Leiden University Press en Lid Bestuur Stichting Filter.

Raad van Advies

De Raad van Advies bestaat uit 46 personen. Zij geven gevraagd en ongevraagd advies aan de directeur. In 2017 zijn er twee bijeenkomsten geweest. Op 7 juli en 17 november.

Raad van Advies Dhr. M.P. van Aelst, Dhr. E. Alberda van Ekenstein (tot mei 2017), Dhr. mr. J.G. Bax, Dhr. ir. J.E.J. van Bergen, Dhr. prof. dr. H. Beukers, Dhr. prof. dr. W.J. Boot, Dhr. prof. mr. L.J. Brinkhorst, Mevr. prof. dr. K.J. Cwiertka (tot dec 2017), Dhr. prof. dr. M. Forrer, Dhr. drs. S.J. van der Goot, Dhr. T. Gotoh, Dhr. prof. dr. W.R. van Gulik, Dhr. mr. J.P. Hanse, Dhr. H. Inomata, Dhr. mr. E. F. Jacobs (voorzitter), Dhr. M. Kasuga, Dhr. K. Kataoka, Mevr. C. de Kemp-Everts, Dhr. dr. J.P. Lamers, Dhr. drs. H. Van der Loo, Dhr. mr. G.J. Mantel, Dhr. R. L.J.M. Molijn, Mevr. M. Mori, Mevr. R. Nagasaki (tot mei 2017), Mr. S. Okada, Dhr. Y. Okita, Dhr. prof. dr. H. Owada, Dhr. drs. H. Pabbruwe, Dhr. dr. W.G.J. Remmelink, Dhr. J. J.N. Rost Onnes, Dhr. A. Sakuma (tot april 2017), Dhr. M. Sano (tot mei 2017), Dhr. Y. Satomi, Dhr. prof. dr. M.T.M. Segers, Dhr. prof. dr. I.B. Smits, Dhr. H. Soanes, Dhr. mr. J.W. Sodderland, Dhr. prof. dr. J.A. Stam, Mevr. E.J. Stoel (tot mei 2017), Dhr. S. Tobari, Dhr. T. Tsuchida (tot juni 2017), Dhr. T. Uchino (tot juni 2017), Dhr. dr. W.M. Visser 't Hooft, Dhr. mr. I. van Waesberghe sr., Dhr. M. Yamazawa en Dhr. K. Saito.

Medewerkers in dienst van de Stichting SieboldHuis

Mevr. S. Bouhuis Secretaresse/Officemanager (0,67 fte), per 1 mei 2016

Mevr. drs. K. Forrer Coördinator Nederland-Japan relaties (0,44 fte), per 1 januari 2012

Gastonderzoeker Boekwetenschap en Handschriftenkunde, Universiteit van Amsterdam, Lid Drie October Vereniging, Lid Nederlandse boekhistorische vereniging en Projectmedewerker bij Study of the Siebold Family Collection and Other Material Collected in Japan and taken Overseas in the 19th Century (National Museum of Japanese History and Folklore).

Mevr. M.E.C. Goos Coördinator communicatie, Pr en educatie (1 fte), per 1 februari 2013

Dhr. drs. D.N.W. Raatgever Coördinator museale zaken (0,88 fte), per 1 augustus 2006
Lid Society of Japanese Arts, Nederlands Genootschap voor Japanse Studiën, Leidse Alumni Kai "Van hier tot Tokyo" (alumnivereniging Japanologen) en Lid Drie October Vereniging.

Mevr. E.O. van der Wind-Hamill Coördinator Vrienden (0,22 fte), per 1 maart 2014
 Bestuurslid Nederland-Japan Vereniging, Lid Leidse Alumni Kai 'Van hier tot Tokyo', Lid Society of Japanese Arts, Lid Drie October Vereeniging en Freelance editor en vertaler.

Medewerkers externe inhuur

Winkel/Kaartverkoop Mevr. P. Ouweleen, Mevr. K.T. Ouwerkerk (tot 9 april), Mevr. E. Trimp, Dhr. I. van der Iest, Dhr. J. Post, Mevr. J. Smit en Mevr. M. Weeda.

Boekhouding Dhr. E.P.V.M. Nefkens.

Beveiliging WMW Dienstverlening.

Ondersteuning directeur met fondsenwerving en projecten Dhr. drs. J. Tange.

Rondleiders Mevr. A. van Dijk, Mevr. M.P. de Jong, Hartogs, Dhr. S. Kunimori, Mevr. Y. Kunimori, Mevr. M.C.C. Teune, Mevr. M. Wennink, Mevr. S. Hemerik, Mevr. L. Hurxkens en Mevr. A. Roquas

Vaste vrijwilligers Mevr. M. Bartels (Coördinatie vrijwilligers ikebana, Ikenobo-School), Dhr. J.M. van Driel (Evenementen), Mevr. N. van Lit-Suzuki (Ikebana, Ohara-school), Dhr. H. Meijeraan (Fotografie bij evenementen), Mevr. M.C.C. Teune (Tuinbeheer), Dhr. O. Van der Wind (Tuinbeheer, evenementen en chauffeur).

Tijdelijke vrijwilliger Mevr. T. Kramer (Tentoonstellingen).

Stagiairs Dhr. J. Post (Japanmarkt) en Dhr. E. van Loon (Algemene stage).

Activiteitenverslag 2017

Het activiteitenverslag omvat het prestatieoverzicht 2017 met toelichting. Een overzicht van de Pr en marketing en de tentoonstellingen met bijbehorende activiteiten. Vervolgens wordt ingegaan op educatieve en wetenschappelijke activiteiten en ook op bijzondere evenementen. Tot slot op partners en de rol van het SieboldHuis als informatiepunt Japan-Nederland.

Prestatieoverzicht

	2017	2016	2015	2014
1. Tentoonstellingen	8	8	8	9
2. Schoolgroepen	18	45	50	26
3. Bezoeken	44.624	44.155	43.921	38.580
3.1 Japanse bezoekers	1.728	1.715	1.669	1.769
3.2 Scholieren, Museum & School	440	990	1.223	671
3.3 Scholieren, overigen	1.315	1.230	1.117	1.358
4. Lezingen, seminars, symposia	18	35	27	36
5. Rondleidingen	73	76	73	127
6. Borrel, recepties	14	19	12	15
7. Vergaderingen	7	6	10	12
8. Filmvertoningen	9	12	45	15
9. Demonstraties en workshops	110	104	64	91
10. Lezingen op locatie	23	41	21	47
11. Winkelomzet	€ 77.397,00	€ 78.660,00	€ 74.544,00	€ 72.114,00

NB. Bezoekersaantal 2017 inclusief Japanmarkt (10.000)

NB. Bezoekersaantal 2016 inclusief Japanmarkt (8.300)

NB. Bezoekersaantal 2015 inclusief Japanmarkt (9.754)

NB. Bezoekersaantal 2014 inclusief Japanmarkt (9.000)

Toelichting op het prestatieoverzicht

Het Japanmuseum wordt steeds bekender in Nederland. Dit is te zien aan de stijging in de totale bezoekersaantallen. Onder het stijgende bezoekersaantal in 2017 is in het onderdeel Museum & School meer dan gehalveerd. Ook bij de andere Leidse musea is een sterke afname te bespeuren.

Japanmuseum SieboldHuis raakt tevens steeds bekender als kenniscentrum. Men weet ons te vinden met allerlei vragen met betrekking tot Japan.

Pr en Marketing 2017

Het Japanmuseum SieboldHuis werd in 2017 door een recordaantal bezoekers van 44.624 mensen bezocht. Dit goede resultaat is vooral te danken aan de acht inhoudelijk attractieve tentoonstellingen en het activiteitenprogramma met ruim 250 (tentoonstellings-) gerelateerde activiteiten. Daarnaast hebben grote evenementen zoals de jubileum-editie van de Japanmarkt (ruim 10.000 bezoekers), de Museumnacht (2.237 bezoekers) en de Nacht van Kunst en Kennis (854 bezoekers) bijgedragen aan dit resultaat.

Verder zijn Japanmuseum SieboldHuis, de tentoonstellingen, de directeur en haar medewerkers veelvuldig in de media geweest, zowel in Japan (onder andere bij FUJI TV Asahi Shimbun, Shimin no tomo, JCTV Nippon BS Broadcasting en JiJi Press) als in Nederland (o.a. op NPO 1, 2, 3 Ster en cultuur-commercials, Radio West, Leiden TV en Unity TV). Verder waren er interviews in tijdschriften, dagbladen en op televisie over de tentoonstellingen, de Japanmarkt en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst met het Mogami Tokunai Memorial Museum in Murayama, Japan. Ook werd in het najaar de stedenband tussen Leiden en Nagasaki ondertekend, de ondersteunde rol van Japanmuseum SieboldHuis werd hierin belicht. Via de SieboldHuis website, de nieuwsbrief, Facebook en Twitter werd eveneens informatie over het museum en haar activiteiten verstrekt.

Eind 2017 is Japanmuseum SieboldHuis gestart met een Google Display Netwerk campagne. Dit heeft 206.177 extra vertoningen opgebracht, waarvan er 10.235 clicks naar www.sieboldhuis.org waren. De website had 233.765 paginaweergaven, door 68.156 nieuwe gebruikers. 85% van onze website-bezoekers komt uit Nederland (waarvan Engelstalig 18%, overige 7%).

Twitter.com/SieboldHuis heeft 3.135 volgers. Directeur Schiermeier twittert ook vanuit een eigen account en haar tweets worden door 784 mensen gevolgd.

Op Facebook heeft Japanmuseum SieboldHuis in 2017 3.458 'likes' en 3.424 'followers'. Ook het aantal Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis is gegroeid naar 143 abonnees. De nieuwsbrief werd in 2017 maandelijks naar 2.226 mensen gemaild. Via deze mailinglijst, inclusief de perslijst heeft Japanmuseum SieboldHuis in 2017 31.241 contactmomenten met de abonnees gehad.

Bij iedere tijdelijke tentoonstelling werd een Muppencampagne van twee weken gehouden in de stad. De tentoonstellingen 'Kunisada. Drama en schoonheid' en 'De gemaskerde krijger. Het strijdtoneel van de samurai' kregen extra aandacht middels grootschalige landelijke Muppencampagnes met in totaal 197 vlakken op en rond de NS-stations.

Per tentoonstelling werden 580 uitnodigingen verstuurd voor de opening, 2.500 flyers en 250 posters (A2-formaat) verspreid. Bij de langlopende tentoonstelling 'De dingen die voorbij gaan. Fotografisch werk van Casper Faassen' werd een 'stoppercampagne' ingezet met 500 driehoeksborden gedurende de gehele tentoonstellingsperiode.

In 2017 heeft het SieboldHuis samen met de Persgroep een advertentiecampagne in het cultuurkatern van de Volkskrant, AD, Trouw en Parool geplaatst. In totaal zijn er 12x4 advertenties in bovenstaande kranten verschenen ter promotie van de tijdelijke tentoonstellingen. Sinds december 2016 rijdt er een SieboldHuis City-Shuttle bus door de Stad. Dit draagt bij aan een grotere naamsbekendheid van het Japanmuseum in de stad. Daarnaast wordt Japanmuseum SieboldHuis omgeroepen in de Arriva stadsbus bij de uitstaphalte.

Bij meerdere tentoonstellingen zijn er speciale activiteiten en acties ingezet om de tentoonstellingen extra onder de aandacht van de museumbezoekers te brengen. Zo zijn de folders van de tentoonstelling 'Kunisada. Drama en schoonheid' verspreid bij de

prentkunstliefhebbers op de kunstbeurs PAN-Amsterdam en werd er in samenwerking met de Society for Japanese Arts een internationaal Kunisada symposium georganiseerd.

De tentoonstelling 'Ema. Tastbare gebeden' gaf een inkijk in de Japanse gezondheidswensen voor verschillende ziektes en had een medisch thema. De tentoonstelling is dan ook in meerdere medische magazines verschenen.

In samenwerking met de Leidse musea en Leiden Marketing is er een gezamenlijke campagne gestart waarin alle aandacht werd gevestigd op 'Tōhoku Girls. Kokeshi-poppen uit Japan'. Er verschenen on- en offline advertenties en advertorials in Flow, Margriet en Libelle, perfect passend bij de beoogde doelgroep. Omdat deze tentoonstelling in de zomer geprogrammeerd was, werden er extra folders verspreid op de 'camping-route' zodat toeristen en vakantiegangers in de regio op de hoogte waren van deze tentoonstelling.

Tijdens de tentoonstelling 'Japan in kaart' was er een samenwerking met de Treinreiswinkel. Bij elke geboekte Japanreis, mochten de vakantiegangers gratis naar Japanmuseum SieboldHuis. Deze actie en de tentoonstelling werd gepromoot middels de website, actiefolder en nieuwsbrief van de Treinreiswinkel. Gelijktijdig met 'Japan in kaart', toonde Museum Volkenkunde de tentoonstelling 'Azië in kaart' en was er in de universiteitsbibliotheek een presentatie. Beide musea en de universiteit verwezen naar elkaars tentoonstellingen in de zaaltteksten, nieuwsbrief, folder en op de website. Tegen inlevering van het entreebewijs van Museum Volkenkunde bij de kassa van Japanmuseum SieboldHuis ontving de bezoeker € 1,50 korting op de museumentree en vice versa.

In september werden er extra folders verspreid in Amstelveen bij het jaarlijkse Japanfestival. En bij het Camera Japan Filmfestival in Rotterdam en Amsterdam was er een kleine kaarten-expositie ingericht en werd er een win-actie uitgezet voor de bezoekers van het filmfestival. Tevens konden onze (facebook)bezoekers vrijkaarten voor het filmfestival winnen.

'De gemaskerde krijger. Het strijdtoneel van de samurai' opende begin december. Vlak voor de kerstvakantie werd er op NPO 1, 2 en 3 twintig keer een commercial uitgezonden in het STER&Cultuur blok. De tentoonstelling is flink onder de aandacht gebracht van de treinreiziger. Gelijktijdig met de tv-commercial was er een landelijke abri-campagne op de grote stations in Nederland. In de trein was Japanmuseum SieboldHuis ook zichtbaar op RailTV. Op de digitale schermen in de trein, in wachtruimtes en op perrons werd een 30 seconden durend filmpje in 15 dagdelen vertoond gedurende de tentoonstellingsperiode. Ook was er in samenwerking met #NSFavorites een tijdelijke kortingsactie en werd de tentoonstelling aangekondigd in het tijdschrift SPOOR. Met online advertentiecampaagnes middels het Google Display Network en Facebook is de tentoonstelling grootschalig onder de aandacht gebracht van een nieuwe doelgroep. Voor de lezers van Museumtijdschrift was een kortingsactie afgesproken.

Sinds 2017 ondersteunt Japanmuseum SieboldHuis het Outside Art project 'Canal House Parade' waarin mensen met een verstandelijke beperking zich laten inspireren door historische gebouwen en daar een kunstwerk van maken. Het kunstwerk van Rapenburg 19 zal in 2018 onthuld en tentoongesteld worden in een publieke ruimte, alwaar de passanten informatie krijgen over het Japanmuseum in Leiden.

Ook in 2017 heeft Japanmuseum SieboldHuis deelgenomen aan de Leidse Museumnacht, het Museumweekend en de 50+Beurs in de Jaarbeurs Utrecht om zichtbaar te zijn bij een groot (en nieuw) publiek. Dit jaar was Japanmuseum SieboldHuis voor het eerst open tijdens de Nacht

van Kunst en Kennis. Dit jaarlijkse evenement bracht het museum een wetenschappelijk programma met een geïnteresseerd jong publiek.

Het jaar 2017 was het Leiden Asia Year. Leiden heeft al eeuwenlang banden met en kennis over het continent, en het afgelopen jaar werden daar de spotlights op gezet. Zo ook op Japanmuseum SieboldHuis, dat niet alleen inhoudelijk maar ook uitvoerend een bijdrage heeft geleverd aan het succes van dit Asia Year.

In samenwerking met Leiden Marketing, de Leidse hotels en musea werd er met Sanoma een Cultuurcampagne opgezet. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een totaal lezersbereik van 6,8 miljoen, waaronder 3,3 miljoen unieke lezers. Ook zijn er in samenwerking met Leiden Marketing twee stadsgidsen met plattegrond ontwikkeld en verspreid op culturele en toeristische locaties en uiteraard in het Visitor Centre. De tentoonstellingen en activiteiten van Japanmuseum SieboldHuis werden ook in de maandelijkse Uitagenda in het Leids Nieuwsblad met een oplage 220.000 exemplaren opgenomen.

Tentoonstellingen

Naast de vaste tentoonstelling over Siebold met werken uit de collecties van Naturalis Biodiversity Center, Nationaal Museum van Wereldculturen en de Universiteit Leiden op de begane grond, heeft Japanmuseum SieboldHuis in 2017 een gevarieerd tentoonstellingsprogramma aangeboden op de eerste en tweede verdieping. Er zijn acht tentoonstellingen geweest in de tijdelijke tentoonstellingsruimtes.

Bij de tijdelijke tentoonstellingen op de eerste en de tweede verdieping is het uitgangspunt het mooie van Japan te tonen in kunst, cultuur en natuur. Daarnaast worden tentoonstellingen maar ook activiteiten met betrekking tot de relatie Nederland-Japan of speciale herdenkingen (2020 tentoonstelling Nagasaki/Hiroshima val van de atoombom) of gebeurtenissen (bijvoorbeeld de Japanmarkt ter ere van het bezoek aan de keizer aan het Rapenburg) georganiseerd. Er wordt altijd geprobeerd een link te leggen met het heden zowel in de tentoonstellingen als in de activiteiten.

Doelgroepen

Het Mooi Japan-concept richt zich primair op de volgende doelgroepen (in volgorde van importantie):

- De hoogopgeleide cultuurliefhebber (50+ jaar)
- Met special interest tentoonstellingen over onder andere fotografie, architectuur, mode, design en populaire jeugdcultuur worden ook andere leeftijdsgroepen en special interest doelgroepen aangetrokken
- Studenten uit Leiden.
- Japanners die in Nederland wonen en Japanse bedrijven/organisaties met een band met Nederland.

1. Kunisada. Drama en schoonheid

Deel 1: van 9 december 2016 t/m 22 januari 2017, Kunisada's meesterwerken van 1805 - 1828

Deel 2: van 24 januari 2017 t/m 5 maart 2017, Kunisada's meesterwerken van 1829 - 1865

In de tijdelijke tentoonstellingsruimte, 2^e verdieping. Bezoekersaantal in deze periode: 9.239 bezoekers.

Japanmuseum SieboldHuis toonde vanaf 9 december 2016 t/m 5 maart 2017 'Kunisada. Drama en schoonheid'. Nooit eerder werd er een overzichtstentoonstelling in Europa gemaakt van de meest veelzijdige, succesvolste en productieve Japanse prentkunstenaar uit de 19de eeuw. Met deze tentoonstelling had het Japanmuseum een Europese primeur met een allesomvattend overzicht van Utagawa Kunisada's (1786-1865) oeuvre.

De meeste van de ruim 150 prenten en schilderijen waren voor het eerst in Leiden te zien. Het Japanmuseum eerde de prentkunstmeester 230 jaar na zijn geboorte met deze overzichtstentoonstelling. Topstukken uit museale- en privécollecties uit de hele wereld waren in bruikleen gegeven voor deze overzichtstentoonstelling waarin vrouwen en acteurs centraal stonden.

Publicatie: 'Kunisada, imaging drama and beauty' door Robert Schaap met inleiding van Sebastian Izzard en bijdrage van Paul Griffith en Henk J. Herwig.

Uitgave van Hotei Publishing (Koninklijke Brill N.V.)

Gastconservatoren: Chris Uhlenbeck en Robert Schaap

Sponsors: Astellas Pharma B.V., Prins Bernhard Cultuurfonds / Tjerk Jan Buchter Fonds

Openingsspeech (in volgorde): Kris Schiermeier, Chris Uhlenbeck, Robert Schaap, Casper Faassen

Activiteiten: Documentaire, films, rondleidingen en lezingen

Kinderactiviteiten: Speurtocht en kleurplaten

2. De dingen die voorbij gaan. Fotografisch werk van Casper Faassen

*Van 9 december 2016 t/m 4 juni 2017. In de tijdelijke tentoonstellingsruimte, 1^e verdieping.
Bezoekersaantal in deze periode: 18.267 bezoekers.*

Voor deze tentoonstelling heeft Japanmuseum SieboldHuis aan de Leidse kunstenaar Casper Faassen (1975) gevraagd nieuw werk te maken. Hij heeft zich hierbij laten inspireren door de rijke Japanse cultuur en de *bijin* (mooie vrouwen) in de prenten van Utagawa Kunisada. Dit heeft geresulteerd in prachtige melancholieke beelden van vertrouwde onderwerpen uit de Japanse cultuur. 'De dingen die voorbij gaan' toonde Aziatische vrouwen in luxe kimono's, dwarrelende sneeuwvlokken en voorstellingen van bloeiende kersenbloesem.

Sponsors: Astellas Pharma B.V., Prins Bernhard Cultuurfonds / Tjerk Jan Buchter Fonds

Samenwerking: Leiden 'stad van ontdekkingen'

Openingsspeech (in volgorde): Kris Schiermeier, Chris Uhlenbeck, Robert Schaap, Casper Faassen

Activiteiten: Documentaire met Casper Faassen en Kris Schiermeier en rondleidingen door kunstenaar

Kinderactiviteiten: Speurtocht en memoryspel

3. EMA. Tastbare gebeden

*Van 17 maart t/m 11 juni 2017, in de tijdelijke tentoonstellingsruimte, 2^e verdieping.
Bezoekersaantal in deze periode: 8.854 bezoekers.*

Van 17 maart t/m 11 juni 2017 gaf Japanmuseum SieboldHuis inkijk in de Japanse religieuze en medische wereld met de tentoonstelling 'Ema; Tastbare gebeden'. Ruim 200 *ema* uit een unieke particuliere verzameling van Peter de Smet werden voor het eerst aan het publiek tentoongesteld.

De tentoonstelling toonde specifiek *ema* met allerlei medische wensen voor mens en dier. Zoals genezing van hoor- en oogproblemen maar ook voor aandoeningen zoals aambeien. Het medische thema van deze tentoonstelling was op zijn plaats in Japanmuseum SieboldHuis, want naamgever van het Japanmuseum arts Philipp Franz von Siebold heeft een belangrijke rol gespeeld in de medische wereld.

De tentoonstelling reist door waar deze in 2020 te zien zal zijn in het National Museum of Japanese History in Sakura City, Japan.

Publicatie: "Health-related votive tablets from Japan" door Peter de Smet en Ian Reader met voorwoord van Kris Schiermeier. Uitgave van Leiden University Press, Leiden 2017

Gastconservator: Peter de Smet

Sponsors: Astellas Pharma B.V., Panasonic Biomedical Sales Europe B.V., The Association for Health Economics Research and Social Insurance and Welfare, Tokyo, Japan. Leiden University Press

Openingsspeech (in volgorde): Kris Schiermeier, Peter de Smet, Hans Brok, MD Panasonic Healthcare Europa en Amerika. Ambassadeur Inomata heeft de catalogus in ontvangst genomen

Activiteiten: Workshops en rondleidingen met lezingen door de verzamelaar. De bezoeker kon zijn eigen *ema* beschrijven in de tentoonstelling. Het werk werd onderdeel van de tentoonstelling

Kinderactiviteiten: Speurtocht en 'maak je eigen EMA'

4. Het gemaakte landschap. Foto's van Shibata Toshio

*Van 16 juni t/m 3 september 2017, in de tijdelijke tentoonstellingsruimte, 1^e verdieping.
Bezoekersaantal in deze periode: 7.522 bezoekers.*

Vanaf 16 juni toonde Japanmuseum SieboldHuis de tentoonstelling 'Het gemaakte landschap. Foto's van Shibata Toshio' (1949, Tokyo), waarin de Japanse landschapsfotograaf de grootschalige weg- en waterbouwkundige constructies in onbewoonde gebieden in beeld heeft gebracht. Met deze fototentoonstelling liet het museum het indrukwekkende spanningsveld tussen het menselijk ingrijpen en de kracht van de natuur zien. Vanuit het perspectief van Shibata kon de bezoeker de schoonheid van het gemaakte landschap ervaren.

Naast het Japanse landschap werd in deze tentoonstelling ook een reeks bruggen uit de Benelux vanuit een ander perspectief belicht. Hij ontving meerdere internationale prestigieuze prijzen waaronder de Japanse 'Kimura Ihei Award'. Shibata's werk is onder andere opgenomen in de collecties van het Museum of Contemporary Art in Chicago, het Sprengel Museum in Hannover, het Centre National de la Photographie in Parijs, het Museum of Modern Art in New York, het Metropolitan Museum of Art in New York, het Museum of Fine Arts in Houston en het San Francisco Museum of Modern Art.

Sponsors: Astellas Pharma B.V., Ibasho, Leiden Asia Year, Isaac Alfred Ailion Foundation

Samenwerking: Ibasho, Antwerpen

Openingsspeech: Kris Schiermeier

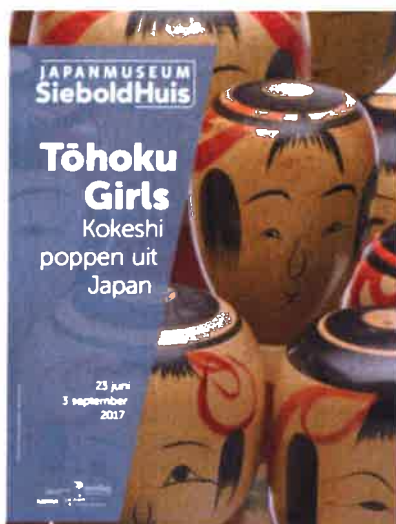
Activiteiten: Kinderspeurtocht, rondleidingen

Documentaire: In samenwerking met Shibata Toshio

5. Tōhoku Girls. Kokeshi-poppen uit Japan

*Van 23 juni t/m 3 september 2017, in de tijdelijke tentoonstellingsruimte, 2^e verdieping.
Bezoekersaantal in deze periode: 7.522 bezoekers.*

Gelijktijdig met 'Het gemaakte landschap. Foto's van Toshio Shibata' was de tentoonstelling 'Tohoku Girls. Kokeshi-poppen uit Japan' op de tweede verdieping van Japanmuseum SieboldHuis te zien. Deze tentoonstelling omvatte ruim tweehonderd handgemaakte poppen uit een privé collectie. De karakteristieke houten poppen tonen de liefde en ambachtelijke vaardigheden van de poppenmakers. Dit eeuwenoude ambacht wordt van generatie op generatie doorgegeven en elke pop wordt met veel zorg en aandacht gemaakt. Door hun simpele en cilindrische vorm zijn de dames duidelijk herkenbaar. Toch is elk exemplaar uniek en de oplettende kijker ontdekt al snel de enorme variatie aan kleur, vorm, grootte en beschildering.

Kokeshimaker Yasuhiro Sato is speciaal overgekomen voor de opening en om op zaterdag 24 en zondag 25 juni het ambacht van *kijishi* (houtbewerker) te demonstreren.

Publicatie: 'Tōhoku Girls' auteur Janet Bernard met voorwoord van Kris Schiermeier. Uitgave van Japanmuseum SieboldHuis

Gastconservator: Janet Bernard

Sponsors: Astellas Pharma B.V., Leiden Asia Year, Isaac Alfred Ailion Foundation

Openingsspeech (in volgorde): Kris Schiermeier, Janet Bernard. Minister Kawahara, ambassade van Japan, heeft de catalogus in ontvangst genomen

Activiteiten: Kinderspeurtocht, ontwerpwedstrijd, workshops en rondleidingen met lezingen door de verzamelaar

Documentaire: Verschillende kokeshi-kunstenaars werkten hieraan mee.

6. Japan in kaart.

*Van 16 september t/m 16 november 2017, in de tijdelijke tentoonstellingsruimte, 2^e verdieping.
Bezoekersaantal in deze periode: 7.251 bezoekers.*

In het najaar bracht Japanmuseum SieboldHuis 'Japan in kaart' met topstukken uit de collectie van de Universiteitsbibliotheek Leiden. De tentoonstelling nam de bezoeker mee op reis naar het oude Japan in de 18de en 19de eeuw met reisverslagen, geïllustreerde atlassen, kleurrijke landkaarten, punctuele routebeschrijvingen, gedetailleerde etsen, legenda's en indexen van plaatsnamen en verschillende historische documenten. Hoogtepunten in de tentoonstelling waren een meterslange scroll van de Japanse kustlijn en de persoonlijke landkaarten van naamgever van het Japanmuseum Philipp Franz Von Siebold.

Deze tentoonstelling was een samenwerking tussen de Universiteitsbibliotheek Leiden en Japanmuseum SieboldHuis in het kader van het Leiden Azië Jaar. Bij deze tentoonstelling werden verschillende activiteiten georganiseerd. Tegelijkertijd vond er ook bij Museum Volkenkunde de tentoonstelling 'Azië in kaart' plaats.

Publicatie: 'Japan in kaart' auteur Radu Leca met voorwoord van Kris Schiermeier. Uitgave van Japanmuseum SieboldHuis, Leiden 2017

Gastconservatoren: Radu Leca en Martijn Storms

Sponsors: Astellas Pharma B.V., Leiden Asia Year, Universiteit Leiden, Isaac Alfred Ailion Foundation

Samenwerking: Universiteit Leiden en Museum Volkenkunde

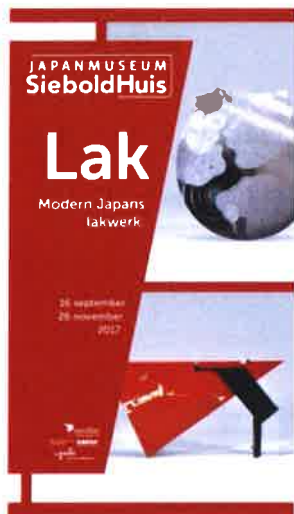
Openingsspeech (in volgorde): Kris Schiermeier, Radu Leca, Kurt de Belder, Bibliotheecaris van de Universiteit / Directeur UBL, heeft de catalogus in ontvangst genomen

Activiteiten: Speurtocht, workshops en rondleidingen met lezingen door de conservator

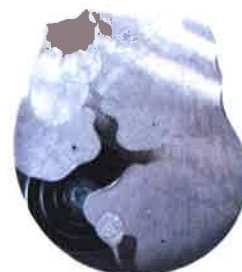

7. Lak. Modern Japans lakwerk

*Van 16 september t/m 16 november 2017, in de tijdelijke tentoonstellingsruimte, 1^e verdieping.
Bezoekersaantal in deze periode: 7.251 bezoekers.*

Deze tentoonstelling toonde meerdere werken van elf Japanse topkunstenaars die de kostbare klassieke lakwerktechniek in hedendaagse werk hebben toegepast. De deelnemende kunstenaars van 'Lak. Modern Japans lakwerk' zijn gevestigde namen in de Japanse kunstwereld en hun werk is een afspiegeling van de hedendaagse lakcultuur in Japan. Velen van hen zijn als docent verbonden aan Japanse academies en leiden een nieuwe generatie kunstenaars op die samen de toekomst van *urushi* (lakwerk) bepalen.

De objecten uit deze tentoonstelling zullen in maart 2018 te zien zijn in een Hollandse thematentoonstelling in Japan bij de 'Heisei Kensetsu Gallery' in Tokyo.

Publicatie: 'Lak. Modern Japans lakwerk' auteurs
Professor Mitamura Arisumi en Dave van Gompel met
voorwoord van Kris Schiermeier
Uitgave van Japanmuseum SieboldHuis, Leiden 2017

Gastconservator: Professor Mitamura Arisumi

Sponsors: Astellas Pharma B.V., Leiden Asia Year,
Universiteit Leiden, Isaac Alfred Ailion Foundation

Samenwerking: Geidai, Tokyo University of Arts, Dave van Gompel

Openingsspeech: Kris Schiermeier, Professor Mitamura Arisumi en Dave van Gompel

Activiteiten: Demonstratie door lakwerkkunstenaars, kinderspeurtocht, workshop en rondleidingen met lezingen

Documentaire: Diverse kunstenaars werkten hieraan mee.

8. De Gemaskerde krijger. Het strijdtoneel van de samurai.

*Van 8 december t/m 27 mei 2018, in de tijdelijke tentoonstellingsruimtes, 1^e en 2^e verdieping.
Bezoekersaantal in deze periode: 18.050 bezoekers.*

Japanmuseum SieboldHuis toont van 8 december 2017 t/m 27 mei 2018 'De gemaskerde krijger. Het strijdtoneel van de samurai.' In deze tentoonstelling spelen de maskers van de beroemde samurai en de maskers uit het nō-theater de hoofdrol. Spectaculaire kunstobjecten uit museale-, internationale- en privécollecties zoals zwaarden, wapenrustingen, kamerschermen, kimono en helmen illustreren de schoonheid en kracht van de samurai-cultuur en de relatie met het nō-theater.

Publicatie: 'Masked Warriors. The battle stage of the samurai', auteur Bas Verberk met voorwoord van Kris Schiermeier
Uitgave Leiden University Press, Leiden 2017

Sponsors: Astellas Pharma B.V., VSB fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Isaac Alfred Ailion Foundation

Samenwerking: Leiden University Press

Openingsspeech: Kris Schiermeier, Professor Willem van Gulik en Bas Verberk

Activiteiten: Symposium, Kinderrondleiding en -quiz, memospel, workshops, rondleidingen, lezingen en films

Documentaire: door de makers Matthieu Landweer en Bas Verberk. Hieraan werkten mee Kris Schiermeier, Bas Verberk, Aymeric Antien, Luc Taelman, Masato Matsuura en Benoit de Spoelberch

Educatie en wetenschap

Museum en Schoolprogramma

CULTUUR EDUCATIEGROEP

Sinds september 2009 neemt Japanmuseum SieboldHuis deel aan het Museum en Schoolprogramma van de Cultuureducatiegroep, een inmiddels bekende educatiepartner in de regio Leiden. Via deze organisatie bezochten 440 basisschoolleerlingen in 2017 Japanmuseum SieboldHuis. Van januari tot en met december 2017 hebben wij 18 groepen mogen ontvangen via het programma Museum en School. De Japanse scholen uit Amsterdam, Rotterdam en Brussel brengen ook jaarlijks een bezoek aan het museum.

Educatielessen

Sinds 2016 is het lesprogramma vernieuwd en uitgebreid met als resultaat dat er nu 9 lessen zijn in de leerlijnen: 'Ik en de wereld', 'Kunst', 'Museum' en 'Tijd' geschikt voor de groepen 5 t/m 8:

- Groep 5: Leerlijn Ik & de Wereld – Hoe was het leven in Japan?
Leerlijn Kunst – Geisha en Samoeraï
- Groep 6: Leerlijn Ik & de Wereld – Japan in beeld
Leerlijn Kunst – Stoere helden en schattige beesten
- Groep 7: Leerlijn Ik & de Wereld – Op ontdekkingsreis door Japan
Leerlijn Kunst – Van kimono tot kalligrafie
Leerlijn Museum – Siebolds schatten uit Japan
- Groep 8: Leerlijn Ik & de Wereld – Deshima, handelspost in Japan
Leerlijn Tijd – Japan, vroeger en nu

Via de Cultuureducatiegroep ontvangt Japanmuseum SieboldHuis regelmatig schoolklassen die op een dagdeel één van de lessen volgen. De les bestaat uit een onderdeel waarin de leerlingen allerlei vragen moeten beantwoorden om uiteindelijk een woordpuzzel op te kunnen lossen. Verder krijgen de leerlingen een rondleiding van de museumdocent door de Siebold-collectie. Aan het einde van het dagdeel ontvangen de leerlingen elk een diploma als bewijs van deelname aan de les.

MuseumJeugdUniversiteit

In 2017 heeft het Japanmuseum SieboldHuis wederom meegedaan aan de MuseumJeugdUniversiteit. Kinderen tussen 8 en 12 jaar volgden in het najaar in het SieboldHuis een college van verschillende docenten van de Universiteit Leiden of specialisten op het gebied van Siebold en/of Japan. De onderwerpen sloten aan bij de tijdelijke tentoonstellingen of bij de vaste presentatie. Circa 25 kinderen namen per college deel.

Zondag 10 september: Hoe overleef ik Japan? Door Kris Schiermeier

Heb je weleens foto's van Japan gezien? Het is een heel ander land dan Nederland met een andere taal, ander eten en andere gebruiken. Leven in Japan als Nederlander is daarom wel even wennen! Japanoloog en directeur van Japanmuseum SieboldHuis Kris Schiermeier weet alles over Japan. Tijdens dit college gaf zij tips over het leven als buitenlander in Japan.

Zondag 8 oktober: Wat vertellen landkaarten uit Japan? Door Martijn Storms

Met je TomTom vind je overal de weg. Maar hoe ging dat vroeger? Hoe vond je de weg in het oude Japan? Tijdens dit college legde Martijn Storms het verschil uit tussen Nederlandse en Japanse landkaarten en vertelde hij hoe de eerste landkaarten werden gemaakt.

Zondag 12 november: Hoe maak je een Manga? Door Peter van der Toorn

Wat is Manga eigenlijk, hoe is het ontstaan en nog het meest belangrijk: hoe teken je een Mangafiguur? Peter van der Toorn leerde de kinderen alles over Manga. Hij won in 2014 de Dutch Manga Awards met een korte Mangastrip. Onder zijn leiding gingen de kinderen zelf aan de slag en leerden stap voor stap hoe je een Mangafiguur moet tekenen.

Zondag 10 december: Welke samurai schuilt achter het masker? Door Bas Verberk

Wil je meer weten over de stoere krijgers in Japan? Waarom waren zij de enige die zwaarden mochten dragen? De samurai hebben indrukwekkende harnassen, helmen en maskers, maar die hebben ze niet alléén voor bescherming. De maskers hebben nog een functie. Dr. Bas Verberk vertelde tijdens dit college alles over de machtige krijgers.

Kinderspeurtochten en kinderactiviteiten

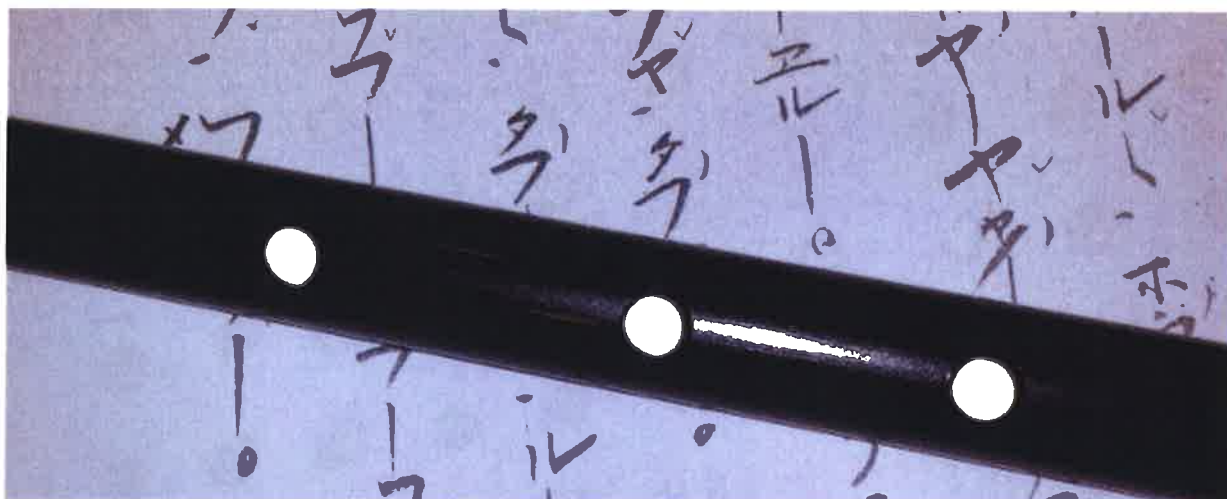
Japanmuseum SieboldHuis heeft in samenwerking met Simone Hemerik in 2017 een stripboek voor kinderen gemaakt waarvan elke jonge bezoeker een exemplaar krijgt. De hoofdpersoon, Tomo de tanuki, neemt de kinderen mee op reis door het museum. Via een kleurrijk stripverhaal worden verschillende voorwerpen uit het museum besproken en kunnen de kinderen vragen beantwoorden. Het boek bevat extra opdrachten voor thuis, een origami instructie en kleurplaten waardoor kinderen op een toegankelijke manier de kennis over Siebold en Japan kunnen verrijken. Het stripboek is gesponsort door een fonds dat anoniem wil blijven.

In de schoolvakanties waren er speciale gratis kinderactiviteiten zoals workshops Japans inpakken, origami, maskers of een furoshiki maken. In de kelder is een leeshoek en is er tekenmateriaal beschikbaar.

Internationale Siebold Collectie Conferentie

In 2017 is er in Bonn een tweedaagse bijeenkomst voor Siebold wetenschappers en liefhebbers georganiseerd door het 'Siebold Gesellschaft' uit Würzburg. Dit werd gekoppeld aan de onthulling van de Siebold buste in de 'Botanische Gärten Universität' te Bonn. Directeur Schiermeier heeft een presentatie gegeven.

Artist in Residence Programme

In het kader van het 'Artist in Residence Programme' van de Universiteit Leiden gaf Professor Harrie Starreveld op 29 oktober een lezing en demonstratie in Japanmuseum SieboldHuis over de traditionele Japanse bamboefluit, de shakuhachi.

Nagasaki-kamer

Japanmuseum SieboldHuis huisvest sinds maart 2009 de liaison office van de Universiteit van Nagasaki. Het contract is per 1 januari 2015 verlengd voor een termijn van drie jaar. Naast het verstrekken van ruimte, verzorgt Japanmuseum SieboldHuis ook de administratie. In 2017 werd de 'Nagasaki-kamer' bezocht door (Japanse) studenten, hoogleraren en gebruikt voor bijeenkomsten.

SixERS-kamer en symposium

Sinds 1 augustus 2016 hebben 6 Japanse topuniversiteiten (Chiba University, Kanazawa University, Kumamoto University, Nagasaki University, Niigata University en Okayama University) de beschikking over de zogenaamde SixERS-kamer in Japanmuseum SieboldHuis. Met enige regelmaat bezoeken (Japanse) studenten en hoogleraren hun kamer in het museum. De overeenkomst wordt jaarlijks verlengd.

Op 15 juni organiseerde Japanmuseum SieboldHuis samen met de SixERS, de Nederlandse Ambassade in Japan en Nuffic een symposium in Tokyo. Tijdens dit symposium heeft directeur Schiermeier een lezing gehouden over de Nederland-Japan relaties met als focus 'Rangaku Dutch learning'.

Nieuw Japans-Nederlands Woordenboek

Japanmuseum SieboldHuis treedt op als 'host' voor het digitale Nieuw Japans-Nederlands Woordenboekproject. Daarnaast beheert het SieboldHuis de financiën.

Het *nieuwe* Japans-Nederlandse woordenboekproject is een doorlopend proces waarbij men woorden kan toevoegen om op deze wijze, na redactie, een volwaardig Japans-Nederlands (online) woordenboek tot stand te brengen

Luister nu de Siebold audiotour thuis!

In 2017 is de gratis Nederlandse audiotour door de vaste Siebold-collectie uitgebreid met de talen Engels en Japans. Ook werd het in 2017 mogelijk om de audiotour thuis nog eens te beluisteren.

Kaartenvitrine met bijzondere 'Siebold'-kaarten

Japanmuseum SieboldHuis heeft sinds maart 2017 een nieuwe vitrine in de Panoramakamer waarin kaarten uit de Siebold-collectie tentoongesteld worden. De kaartencollectie die Philipp Franz von Siebold gedurende zijn verblijf in Japan bijeenbracht wordt beheerd door de Universitaire Bibliotheken Leiden. Elk jaar wordt er een nieuwe selectie van kaarten getoond.

Bijzondere evenementen

Japanmuseum SieboldHuis tekent samenwerkingsovereenkomst met Mogami Tokunai Memorial Museum in Japan

Op zaterdag 11 februari 2017 werd in Murayama, Japan, de bijzondere samenwerking bezegeld tussen Japanmuseum SieboldHuis en het Mogami Tokunai Memorial Museum. Directeur Schiermeier en burgemeester van Murayama Takao Shifu ondertekenden de overeenkomst tijdens de drukbezochte ceremonie in Japan.

Philipp Franz von Siebold kwam in 1823 in Japan als arts bij de Nederlandse handelspost op Deshima. Tijdens zijn hofreis in 1826 in Edo ontmoette hij Mogami Tokunai, de veelzijdig onderzoeker en ontdekkingsreiziger van het noordelijke gebied van Japan. Tokunai leverde Siebold informatie over het op dat moment nog onbekende noordelijke eiland Hokkaido. Sindsdien koesteren Siebold en Tokunai een warme vriendschap. De vriendschap van de naamdragers van beide musea is de basis voor de samenwerking tussen Japanmuseum SieboldHuis en het Mogami Tokunai Memorial Museum. De twee musea gaan samenwerken op het gebied van cultuur, wetenschap en onderwijs.

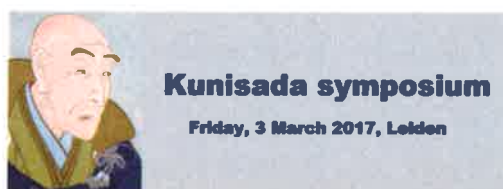
Burgemeester Shifu refereerde aan de warme banden die Nederland en Japan al meer dan 400 hebben. Directeur Schiermeier benadrukte deze speciale band met de woorden van de keizer die, bij het staatsbanket in 2014, het SieboldHuis het nieuwe symbool noemde in de relatie tussen Japan en Nederland.

SieboldHuis fototentoonstelling 'Japan & the Netherlands' op tournee

De fototentoonstelling 'Japan & the Netherlands' ging in 2017 op tournee. De tentoonstelling was in 2016 in Japanmuseum SieboldHuis te zien en in de maanden maart en april 2017 te bezoeken in het oude stadhuis van Utrecht. Daarna zal het doorreizen naar Japan. De expositie 'Japan & Nederland' toonde 20 foto's die onderdeel zijn geweest van een internationale fotowedstrijd, georganiseerd door Inclusive Works in samenwerking met Japanmuseum SieboldHuis, waaraan fotografen uit zowel Nederland als Japan meewerkten.

Kunisada symposium

In aansluiting op de tijdelijke tentoonstelling 'Kunisada: Drama en Schoonheid' organiseerde het Heinz Kaempfer Fonds in samenwerking met het SieboldHuis op vrijdag 3 maart een Kunisada symposium, ter viering van het 80-jarig bestaan van de Vereniging van Japanse Kunst (SJA). De deelnemers

konden tijdens het symposium de tentoonstelling bezoeken.

Demonstratie door Kokeshi-maker

Gedurende het hele jaar zijn er veel verschillende workshops georganiseerd. Allen hadden een link naar de op dat moment lopende tijdelijke tentoonstelling. Zo werden er gedenk- of wensbordjes met een persoonlijke boodschap of gelukswens erop gemaakt. Ook kon de bezoeker leren boekbinden volgens de Japanse boekbindtechniek of een houten doosje bekleden met prachtig Japans washi-papier of Japans leren inpakken. En uiteraard ontbraken workshops als Ikebana, Kalligrafie en Manga tekenen niet.

In het weekend van 24 en 25 juni 2017, aansluitend op de opening van de tijdelijke tentoonstelling 'Tōhoku Girls. Kokeshi poppen uit Japan', gaf de uit Japan overgekomen kokeshi-maker Yasuhiro Sato een doorlopende demonstratie van het ambacht *kijishi* (houtbewerken).

De Japanmarkt

Zondag 4 juni stond het Rapenburg en de Groenhazengracht in Leiden vanaf Japanmuseum SieboldHuis tot en met de Hortus botanicus in het teken van Japan. Met mooie speeches van Hiroshi Inomata, de ambassadeur van Japan in Nederland, burgemeester Henri Lenferink en Kris Schiermeier, directeur van Japanmuseum SieboldHuis, werd de Japanmarkt om 12.00 uur officieel geopend. Met een indrukwekkend optreden van Pure Percussion op de Japanse taiko drums ging de markt muzikaal van start. Coördinator/vrijwilliger Jiska Post, alle andere vrijwilligers en de sponsors Astellas Pharma B.V. en Djoser werden uitvoerig bedankt voor hun steun aan dit evenement. Vanwege de tiende editie was de markt groter dan ooit. Met bijna 1 kilometer aan kraampjes, een foodcourt op de Groenhazengracht en een Cosplay-wedstrijd trok de Japanmarkt ruim 10.000 bezoekers.

Elk jaar organiseert Japanmuseum SieboldHuis de Japanmarkt ter herinnering aan het bezoek van de Japanse keizer op 25 mei 2000. De bezoekers konden alle facetten van de Japanse cultuur ervaren bij de meer dan 70 kramen die culturele en culinaire waren aanboden. In het museum waren er drie optredens van de Japanse zenmeester Souken Danjo van de Saiko Ji Zen Temple uit Hiroshima.

Dit jaar werd de 10de editie gevierd met een Cosplay-wedstrijd. De jury bestond uit de bekende cosplayer Liza van Team Paraluna, Michel van Aken van Jika-Tabi en de directeur van het SieboldHuis. De winnaar werd Manuel Rosin met zijn zelfgemaakte 'Samurai Troopers' kostuum.

In het Rijksmuseum van Oudheden organiseerde het SieboldHuis de hele middag Japanse vechtsportdemonstraties met verschillende sportverenigingen en de dansgroep 'Raiden Yosakoi' trakteerden de bezoekers op spetterende traditionele Japanse dans. Ook was het mogelijk om de markt vanaf het water te beleven, want de Leidse Rederij organiseerde rondvaarten.

Samenwerkingen: Japanse ambassade, Gemeente Leiden, Rijksmuseum van Oudheden, Leidse Rederij, Djoser, Astellas Pharma B.V., Sander Rodenburg (vrijwillige coördinator Sportverenigingen), Jikatabi en Molly Ackerman.

Museumnacht

Op vrijdag 19 mei 2017 vond de negende editie van de Museumnacht Leiden plaats. Japanmuseum SieboldHuis opende haar deuren van 20.00 - 01.00 uur met een veelzijdig activiteitenprogramma. De bezoeker kon meedoen aan een creatieve workshop Ikebana, Japans bloemschikken of Ema maken. Dit zijn houten gebedsbordjes waarop een persoonlijke boodschap geschreven kon worden. Ook was er in de binnentuin een Silent Disco waarbij je kon kiezen uit Japanse muziek uit verschillende tijdperken. In de museumtuin kon de bezoeker ontspannen en genieten van een Japans biertje, fris of sake eventueel aangevuld met een van de culinaire kunstwerken van de sushi chef-kok. De Japankamer was omgebouwd tot fotostudio om de Japanse make-over vast te laten leggen. In de Panoramakamer werden afwisselend twee verschillende lezingen gegeven. De entree op het Rapenburg was gereserveerd voor demonstraties van de Taiko Drums spelers. Er zijn die avond 2.237 bezoekers geweest.

'Biodiversiteit Dier' Universiteit Leiden

Jaarlijks brengt een groep van circa 150 eerstejaars biologiestudenten van de Leidse Universiteit voor het vak 'Biodiversiteit Dier' een bezoek aan Japanmuseum SieboldHuis. De studenten bezocht het museum zelfstandig met de opdracht om een selfie te maken bij een object van hun keuze om vervolgens een uitgebreide beschrijving te maken.

Stedenband Leiden - Nagasaki

Op vrijdag 24 november werd in Nagasaki, Japan, de bijzondere relatie tussen Leiden en Nagasaki bevestigd met een officiële stedenband. Tevens werd de 'Omotemonbashi', de brug tussen Deshima en het vasteland, geopend.

Als geschenk voor deze stedenband overhandigde Burgemeester van Leiden, Henri Lenferink aan Tomihisa Taue, de burgemeester van Nagasaki, de wandelgids 'Japan in Leiden'. Deze tweetalige wandelgids (Japans en Nederlands) is uitgegeven door Japanmuseum SieboldHuis ter gelegenheid van de ondertekening van de stedenband. De wandelgids benadrukt de unieke historische relatie tussen Japan en Leiden.

Oriëntatie Week internationale studenten

Gedurende de Oriëntatie Week (28 augustus tot en met 1 september 2017) bood Japanmuseum SieboldHuis internationale studenten de mogelijkheid om het museum gratis te bezoeken. Tijdens deze week konden nieuwe internationale studenten kennis maken met de Universiteit Leiden en uiteraard ook de stad.

Nacht van Kunst & Kennis

In de nacht van 16 september vond de jaarlijkse 'Nacht van Kunst & Kennis' plaats. Verschillende Leidse locaties, waaronder Japanmuseum SieboldHuis, openden hun deuren voor dit festival. In het museum was de Panoramakamer het toneel van *'comedy en spoken word'*: in de karakteristieke ruimte met bijzondere objecten uit de Siebold-collectie luisterde de bezoeker naar een mooi gedicht of genoot van een hilarische sketch.

Laksymposium en demonstratie lakwerk

Japanmuseum SieboldHuis organiseerde samen met het Heinz Kaempfer Fonds en de elf kunstenaars waarvan het werk getoond werd in de tentoonstelling 'Lak. Modern Japans lakwerk' op 25 november 2017 een Laksymposium en een demonstratie.

Herdenking Fukushima

Op 13 maart 2011 werd het oosten van Japan getroffen door een zware aardbeving met als gevolg een tsunami die niet alleen 15,000 levens eiste, maar ook de kernramp bij Fukushima veroorzaakte. Jaarlijks wordt hier in het SieboldHuis aandacht aan besteed. In een herdenkingsboek kon de bezoeker een persoonlijke boodschap achterlaten.

Japanmuseum SieboldHuis heeft ruim 200 presentjes beschikbaar gesteld voor kinderen in Iwaki, Fukushima. De cadeautjes werden op 2 december 2017 in samenwerking met de Vereniging Orange Heart uitgedeeld.

Vriendenavond

In november werd er een speciale activiteit georganiseerd voor de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis. De Vrienden gingen aan de slag met de creatieve workshop Japanse verftechniek *Katazome*. Aan het eind van de bijeenkomst ging iedereen naar huis met een tastbare herinnering aan deze Vriendenavond.

Japanse theeproeverij

Op zaterdag 9 en zondag 10 december organiseerde Japanmuseum SieboldHuis samen met Ohyama Seichaen en J-PORT een Japanse theeproeverij. De Japanse theeboer, de heer Ohyama, bereidde de thee en vertelde meer over de productie ervan en hoe je een lekker kopje Japanse thee kon zetten.

Lezingen

In 2017 zijn er lezingen gehouden door gastsprekers over diverse onderwerpen. Daarnaast zijn er 23 lezingen door de directeur op locatie buiten de deur geweest. Hieronder enkele hoogtepunten:

Lezing in Mogami Tokunai Museum (11 februari 2017), Murayama, Japan

Lezing op het 'Collecting Asia Symposium' (17 maart 2017), Rijksmuseum voor Oudheden

Hoorcollege 'Curating Cultures' (5 april 2017), Universiteit Leiden

SixERS symposium (15 juni 2017), Ambassade Tokyo, Japan

Publicaties en uitgaven

- Kris Schiermeier en Kuniko Forrer 'Japan in Leiden. Wandelgids' met voorwoord van Burgemeester Henri Lenferink, Japanmuseum SieboldHuis, Leiden 2017

Deze wandelgids biedt een wandeling langs plaatsen die bezocht zijn door de verschillende Japanse delegaties die Leiden aandeden na de openstelling van Japan in 1854, plekken die te maken hadden met Philipp Franz van Siebold en met Japan maar ook met Leiden en Rembrandt, een kunstenaar die zeer gewaardeerd wordt in Japan. Ook geeft het boek informatie over personen die een belangrijke rol speelden in Leiden. Aantal pagina's: 112, formaat A5, fullcolor, tweetalig Japans – Nederlands

Sponsors: Astellas Pharma B.V., Gemeente Leiden

Samenwerking: Leiden stad van ontdekkingen

- 'Tomo de tanuki ontdekt Japan' idee en tekst Japanmuseum SieboldHuis en Simone Hemerik, Japanmuseum SieboldHuis, Leiden 2017

Educatief stripverhaal voor kinderen, bevat vragen en informatie over de Siebold-collectie. Kinderen ontvangen een gratis exemplaar als zij het museum bezoeken. Ook bevat het boek extra opdrachten voor thuis, een instructie om een origami tanuki te maken en kleurplaten.

Sponsor: Astellas Pharma B.V. en een anoniem fonds

- Kris Schiermeier, Matthi Forrer en Gregory Irvine, 'Cloisonné' in: *'Beyond imagination. Treasures of imperial Japan from the Khalili collection 19th to early 20th centuries.'* Ministry of Culture of The Russian Federation, The Moscow Kremlin State Historical and Cultural Museum and Heritage Site. The Moscow Kremlin Museums (Moskou 2017) 50-55
- Kris Schiermeier, Matthi Forrer en Gregory Irvine, 'Metalwork' in: *'Beyond imagination. Treasures of imperial Japan from the Khalili collection 19th to early 20th centuries.'* Ministry of Culture of The Russian Federation, The Moscow Kremlin State Historical and Cultural Museum and Heritage Site. The Moscow Kremlin Museums (Moskou 2017) 56-61

Partners: Samenwerken en Verbinden

Japanmuseum SieboldHuis heeft verschillende nationale en internationale samenwerkingspartners zoals Deshima en het Siebold Memorial Museum, te Nagasaki, Stad Nagasaki, Siebold Gesellschaft Würzburg, Tsuyama Archives of Western Learning, Tikotin Museum Haifa, Japanse Ambassade, Gemeente Leiden, (Leidse) Musea, Universiteit Leiden, Leiden Marketing, het bedrijfsleven waaronder Astellas Pharma B.V. en educatieve organisaties als de Cultuureducatiegroep Leiden, Kunstshot en Cultuursjop.

In 2017 was het 'Leiden Asia Year'. Japanmuseum SieboldHuis was met acht tentoonstellingen en vele activiteiten een actieve partner in de stad.

Japanmuseum SieboldHuis was in 2017 een van de samenwerkingspartners in het Holland & Kyūshū-jaar met tentoonstellingen, activiteiten en samenwerkingsprojecten. Initiatiefnemers van dit programma waren DutchCulture, de Nederlandse ambassade in Tokio en het consulaat-generaal in Osaka.

Informatiepunt Japan - Nederland

Het Japanmuseum krijgt jaarlijks vele honderden verzoeken om informatie over Japan: het land, de cultuur, kunst, politiek en economie, activiteiten en dergelijke. Deze verzoeken komen binnen per mail of telefonisch. Wij beantwoorden deze verzoeken of brengen mensen in contact met de juiste persoon. Hierbij werken wij nauw samen met verschillende experts van de Universiteit Leiden en Japanse Universiteiten, Naturalis Biodiversity Center, Nationaal Museum van Wereldculturen, Hortus botanicus andere musea en (culturele) instellingen zoals de Japanse Ambassade in Nederland, de Nederlandse Ambassade in Japan, Crazy Initiatives, NFIA, Dujat en de Stichting Leidse Vrienden van Nagasaki .

Begroting 2018

De volgende begroting over 2018 is vastgesteld door de Raad van Toezicht van Stichting SieboldHuis.

Stichting SieboldHuis, Leiden

LASTEN 2018

Budget

1. Personeel	€358.000
2. Afschrijvingen	€42.000
3. Huisvesting	€251.785
4. Activiteiten	€213.169
5. Marketing	€65.000
6. Overige kosten	€73.880
Totaal	€1.003.834

BATEN 2018

Budget

1. Partners	€554.034
2. Andere inkomsten	€447.800
3. Vrijval investeringssubsidie	€2.000
4. Rente	€0
Totaal	€1.003.834
Resultaat	€ 0-

Jaarrekening 2017

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(na resultaatbestemming)

ACTIVA (in euro's)		<u>31 december 2017</u>	<u>31 december 2016</u>
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	1	262.969	278.705
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
Voorraad	2	48.197	33.607
Vorderingen	3	321.926	253.245
Liquide middelen	4	<u>336.784</u>	<u>307.718</u>
		706.907	594.570
Totaal		<u>969.876</u>	<u>873.275</u>

PASSIVA (in euro's)		<u>31 december 2017</u>	<u>31 december 2016</u>
STICHTINGSVERMOGEN	5		
Algemene reserve		177.566	229.978
Bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken		57.269	-
Bestemmingsfonds woordenboek		<u>2.748</u>	<u>3.388</u>
		237.583	233.366
VOORZIENINGEN			
Groot onderhoud	6	319.130	292.345
LANGLOPENDE SCHULDEN	7		
Investeringsubsidies		6.000	8.000
KORTLOPENDE SCHULDEN	8		
Investeringsubsidies		2.000	2.000
Schulden aan leveranciers		59.391	22.039
Overige schulden en overlopende Passiva		<u>345.772</u>	<u>315.525</u>
		407.163	339.564
Totaal		<u>969.876</u>	<u>873.275</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

BATEN (in euro's)		<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
OPBRENGSTEN				
Directe opbrengsten	9			
Publieksinkomsten		200.000	226.750	231.440
Overige inkomsten		<u>105.000</u>	<u>144.605</u>	<u>173.383</u>
Totale directe opbrengsten		305.000	371.355	404.823
Indirecte opbrengsten		<u>32.000</u>	<u>43.080</u>	<u>48.222</u>
		337.000	414.435	453.045
Bijdragen	10			
Subsidies ministeries		450.000	460.000	450.000
Overige subsidies/bijdragen		<u>114.034</u>	<u>112.286</u>	<u>112.353</u>
		<u>564.034</u>	<u>572.286</u>	<u>562.353</u>
SOM DER BATEN		<u>901.034</u>	<u>986.721</u>	<u>1.015.398</u>
LASTEN				
Beheerslasten				
Personeel	12	157.550	161.308	157.855
Beheerlasten materieel	13	<u>420.285</u>	<u>439.402</u>	<u>503.002</u>
		577.835	600.710	660.857
Activiteitenlasten				
Personeel	14	184.950	184.189	185.307
Materieel	15	<u>139.000</u>	<u>197.652</u>	<u>136.442</u>
		<u>323.950</u>	<u>381.841</u>	<u>321.749</u>
SOM DER LASTEN		<u>901.785</u>	<u>982.551</u>	<u>982.606</u>
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		-751	4.170	32.792
Rentebaten en -lasten	11	751	47	465
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		<u>-</u>	<u>4.217</u>	<u>33.257</u>
Resultaatbestemming:				
Toevoeging bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken			57.269	
Onttrekking bestemmingsfonds woordenboek		-	-640	-188
Onttrekking bestemmingsreserve dekking investeringen Sieboldhuis 2.0		-	-	-71.025
Onttrekking bestemmingsreserve Sieboldhuis 2.0		-	-	-30.000
Dotatie/onttrekking algemene reserve		<u>-</u>	<u>-52.412</u>	<u>134.470</u>

KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	4	33
Mutatie voorziening groot onderhoud	27	27
Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>41</u>	<u>34</u>
	72	94
<u>Mutatie werkkapitaal</u>		
Mutatie voorraden	-15	-2
Mutatie vorderingen	-69	-48
Mutatie kortlopende schulden	<u>66</u>	<u>-40</u>
A	<u>54</u>	<u>4</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	<u>-25</u>	<u>-142</u>
Toename respectievelijk afname liquide middelen boekjaar (A-B)	<u>29</u>	<u>-138</u>
Verloop liquide middelen		
Liquide middelen einde boekjaar	337	308
Liquide middelen begin boekjaar	<u>308</u>	<u>446</u>
Toename respectievelijk afname liquide middelen boekjaar	<u>29</u>	<u>-138</u>

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING

Grondslagen RJK C1.1 - Kleine Organisaties-zonder-winststreven

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Nederlandse grondslagen zoals vastgelegd in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (kleine rechtspersonen) C1.1 "Kleine Organisaties-zonder-winststreven".

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij in de onderstaande toelichting anders is vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, dan wel wanneer zij zijn toegezegd. Winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn daar waar nodig enkel voor presentatiedoeleinden aangepast.

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die haar blootstelt aan markt- of kredietrisico's. Het betreft slechts financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De stichting handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragsrichtlijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet-nakomen door een tegenpartij van de stichting verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residu waarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van in gebruik name.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van

oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Voorraad

De voorraad wordt gewaardeerd tegen kostprijs, waar nodig onder aftrek van een voorziening voor incurantheid.

Reserves

De algemene reserve is vrij te besteden.

De bestemmingsfondsen zijn niet vrij besteedbaar. De beperking aangaande bestemmingsfondsen is opgelegd door derden.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van de installaties in het gebouw wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Langlopende - en kortlopende schulden

De langlopende - en kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Subsidies in verband met aanschaf van materiële vaste activa worden opgenomen onder de passiva onder de langlopende schulden. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Het relatieve deel dat de totale aanschafwaarde van materiële vaste activa dat hoger is dan de oorspronkelijke investeringssubsidie betreft het deel van de afschrijvingslast, dat niet gecompenseerd wordt door de vrijval van de investeringssubsidie.

GRONSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Baten

Dit betreffen alle opbrengsten die betrekking hebben op het verslagjaar inclusief toegezegde nog niet ontvangen bijdragen.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

GRONSLAGEN VOOR HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(in euro's)

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

Het verloop van deze post is als volgt:

	Ontwerp/ herinrichting	Inventaris etc.	Automatisering	Totaal
Aanschafwaarde	317.856	1.005.467	119.932	1.443.255
Cumulatieve afschrijvingen	-231.987	-828.185	-104.378	-1.164.550
Boekwaarde per 1 januari 2017	85.869	177.282	15.554	278.705
Investeringen	-	16.995	8.151	25.146
Afschrijvingen	-8.859	-27.366	- 4.657	-40.882
Boekwaarde per 31 december 2017	77.010	166.911	19.048	262.969
Aanschafwaarde	317.856	1.022.462	128.083	1.468.401
Cumulatieve afschrijvingen	-240.846	-855.551	-109.035	-1.205.432
Boekwaarde per 31 december 2017	77.010	166.911	19.048	262.969
Afschrijvingspercentage	10%	10%	20%	

2. Voorraad

	31-12-2017	31-12-2016
Voorraad boeken en ansichtkaarten	51.292	36.144
Promotiemateriaal en kantoorartikelen	1.300	1.300
	52.592	37.444
Af: Voorziening incurante voorraden	-4.395	-3.837
	48.197	33.607

3. Vorderingen

Debiteuren	2.109	6.131
Te vorderen omzetbelasting	50.339	48.052
Te vorderen subsidie en sponsoring	32.175	40.598
Vooruitbetaalde huur	70.145	69.063
Overlopende vorderingen en overlopende activa	167.158	89.401
	321.926	253.245

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

4. Liquide middelen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Kas	5.053	4.029
Gelden onderweg	119	901
ABN AMRO Bank N.V.	<u>331.612</u>	<u>302.788</u>
	<u>336.784</u>	<u>307.718</u>

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA

5. STICHTINGSVERMOGEN

Algemene reserve

<u>2017</u>	<u>2016</u>
-------------	-------------

Het verloop van deze post is als volgt:

Stand per 1 januari	229.978	95.508
Uit resultaatbestemming	<u>-52.412</u>	<u>134.470</u>
Stand per 31 december	<u>177.566</u>	<u>229.978</u>

Voor de algemene reserve geldt dat wordt gestreefd naar een solvabiliteit van 40% van het balanstotaal (ongeveer € 388.000)

Bestemmingsfonds woordenboek

<u>2017</u>	<u>2016</u>
-------------	-------------

Stand per 1 januari	3.388	3.576
Onttrekking via resultaatbestemming	<u>-640</u>	<u>-188</u>
Stand per 31 december	<u>2.748</u>	<u>3.388</u>

Dit bestemmingsfonds is gevormd inzake de ontvangen sponsorbijdrage ontwikkeling Japans/Nederlands woordenboek. Voor het bestemmingsfonds geldt een beperkte bestedingsmogelijkheid afgegeven door derden.

Bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken

<u>2017</u>	<u>2016</u>
-------------	-------------

Stand per 1 januari	-	-
Toevoeging via resultaatbestemming	57.269	-
Stand per 31 december	<u>57.269</u>	<u>-</u>

Dit bestemmingsfonds is gevormd inzake het onverantwoorde saldo van de subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Voor het bestemmingsfonds geldt een beperkte bestedingsmogelijkheid.

6. VOORZIENINGEN

Groot onderhoud

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stand per 1 januari	292.345	265.560
Dotatie ten laste van het exploitatieresultaat	<u>26.785</u>	<u>26.785</u>
Stand per 31 december	<u>319.130</u>	<u>292.345</u>

7. LANGLOPENDE SCHULDEN

Investeringsubsidies

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Prins Bernhard Cultuurfonds	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>
Subtotaal	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>
Vrijval tot en met 31 december	-12.000	-10.000
Kortlopend deel	<u>-2.000</u>	<u>-2.000</u>
Totaal generaal	<u>6.000</u>	<u>8.000</u>

8. KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Investeringsubsidies	2.000	2.000
Schulden aan leveranciers	59.391	22.039
Te betalen loonheffingen	16.388	9.527
Vooruitontvangen subsidie	286.500	248.920
Overige schulden en overlopende passiva	<u>42.884</u>	<u>57.078</u>
	<u>407.163</u>	<u>339.564</u>

Onder de crediteuren is een schuld aan de directie opgenomen van € 1.506
(2016: € 1.135)

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Verplichtingen

Per 1 januari 2004 is er een huurcontract gesloten met Dienst Domeinen Regio Zuid-Holland voor het pand Rapenburg 19 te Leiden. De huurovereenkomst heeft een looptijd van 15 jaar. Na afloop van de looptijd kan de huurovereenkomst steeds met 5 jaar verlengd worden. De jaarlijkse huur bedraagt circa € 138.000 (prijspeil 2017).

VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING

Het exploitatieresultaat over 2017 ad € 4.217 is als volgt verdeeld:

Onttrekking algemene reserve	€	-52.412
Toevoeging bestemmingsfonds	€	57.269
Buitenlandse zaken		
Onttrekking bestemmingsfonds woordenboek	€	-640
Totaal exploitatieresultaat	€	<u>4.217</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

(in euro's)

	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
BATEN			
9. Directe opbrengsten			
<i>PUBLIEKSINKOMSTEN</i>			
Entree gelden	130.000	149.353	152.780
Verkopen winkel	70.000	77.397	78.660
	<u>200.000</u>	<u>226.750</u>	<u>231.440</u>
<i>OVERIGE INKOMSTEN</i>			
Sponsoring	105.000	144.605	173.383
	<u>105.000</u>	<u>144.605</u>	<u>173.383</u>
Totale directe opbrengsten	<u><u>305.000</u></u>	<u><u>371.355</u></u>	<u><u>404.823</u></u>
Indirecte opbrengsten			
Verhuur kantoorruimte	32.000	32.893	29.475
Catering	-	10.187	18.747
	<u>32.000</u>	<u>43.080</u>	<u>48.222</u>
Totale indirecte opbrengsten	<u>32.000</u>	<u>43.080</u>	<u>48.222</u>
TOTALE OPBRENGSTEN	<u><u>337.000</u></u>	<u><u>414.435</u></u>	<u><u>453.045</u></u>
10. Bijdragen			
Subsidie Ministeries	<u>450.000</u>	<u>460.000</u>	<u>450.000</u>
Overige subsidies/bijdragen			
Gemeente Leiden	72.000	71.849	70.857
Universiteit Leiden	34.034	34.034	34.034
Vrienden	6.000	4.403	4.239
	<u>112.034</u>	<u>110.286</u>	<u>109.130</u>

De subsidie van gemeente Leiden en de subsidie van Universiteit Leiden hebben een structureel karakter.

	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Vrijval investeringssubsidies			
Vrijval investeringssubsidies	<u>2.000</u>	<u>2.000</u>	<u>3.223</u>

Vrijval van deze langlopende post loopt gelijk met de afschrijven van de investeringen waarvoor de subsidies zijn bedoeld.

	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
TOTALE BIJDAGEN	<u><u>564.034</u></u>	<u><u>572.286</u></u>	<u><u>562.353</u></u>
11. RENTEBATEN- EN LASTEN			
Rente op uitgezette middelen	<u>751</u>	<u>47</u>	<u>465</u>

LASTEN	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Salarislasten			
Lonen en salarissen	216.053	221.895	220.464
Pensioenlasten	13.319	14.403	13.591
Sociale lasten	29.128	32.549	29.723
	<u>258.500</u>	<u>268.847</u>	<u>263.778</u>
Personeelskosten (derden)			
Directeur	107.370	107.734	109.562
5 (Parttime) medewerkers	151.130	161.113	154.216
Winkelbediende/gids en kantoorpersoneel	60.000	55.492	59.951
Beveiliging	24.000	21.158	19.433
Te presenteren als salarislasten	-258.500	-268.847	-263.778
	<u>84.000</u>	<u>76.650</u>	<u>79.384</u>
Totale personeelskosten	<u>342.500</u>	<u>345.497</u>	<u>343.162</u>
Te presenteren als			
12. Beheerlasten personeel	<u>157.550</u>	<u>161.308</u>	<u>157.855</u>
14. Activiteitenlasten personeel	<u>184.950</u>	<u>184.189</u>	<u>185.307</u>

De pensioenregeling is naar haar aard een toegezegde bijdrageregeling. De Stichting heeft in het geval van een tekort bij de pensioenverzekeraar (AEGON PPI B.V.) geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

De post "te presenteren als activiteitenlasten personeel" betreft het gedeelte van de totale personeelskosten, welke direct kunnen worden toegerekend aan de activiteiten.

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2017 waren gemiddeld 4,0 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2016: 4,0).

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Sieboldhuis van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting Sieboldhuis is € 181.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	drs. K.E.M.B. Schiermeier
Functiegegevens	Directeur / bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98.154
Beloningen betaalbaar op termijn	6.744
<i>Subtotaal</i>	<i>104.898</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	104.898
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. /
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.685
Beloningen betaalbaar op termijn	6.557
Totale bezoldiging 2016	93.242

Toezichthoudende topfunctionarissen

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Dhr. I.B. Smits	Lid RvT
Dhr. R. van den Berg	Penningmeester
Dhr. J. Olivier	Lid RvT
Dhr. J.C. Breen	Vicevoorzitter
Dhr. E.J. van Huis	Lid RvT
Dhr. K.J. Schoonderwoerd	Lid RvT
Dhr. E.F. Jacobs	Voorzitter RvT
Mevr. C.J.M. Zijlmans	Lid RvT

De functies bekleed door de leden van de Raad van toezicht zijn onbezoldigd; dit is in overeenstemming met de statuten.

LASTEN	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
13. Beheerlasten materieel			
Afschrijvingen			
Materiële vaste activa	27.000	40.882	31.954
Boekverlies materiële vaste activa	-	-	2.154
	<u>27.000</u>	<u>40.882</u>	<u>34.108</u>
Huur	<u>141.000</u>	<u>138.429</u>	<u>138.126</u>
Overige huisvesting			
Dotatie voorziening groot onderhoud	26.785	26.785	26.785
Onderhoud	17.200	10.131	13.498
Schoonmaak	19.000	20.457	19.719
Gas, water en elektra	45.000	29.504	43.809
Telefoon/internet	3.200	2.993	4.323
Gemeente belastingen en verzekeringen	11.000	8.795	8.883
	<u>122.185</u>	<u>98.665</u>	<u>117.017</u>
Marketing			
Publiciteit	<u>65.000</u>	<u>67.909</u>	<u>88.123</u>
Overige			
Reiskosten	15.000	25.824	30.098
Representatiekosten	4.500	5.228	6.437
Contributies en abonnementen	2.000	4.276	3.692
Administratie- en bureaunkosten	12.600	16.673	14.558
Accountantskosten	9.000	13.235	8.930
Catering	5.000	4.370	5.024
Sponsoractiviteiten	10.000	16.814	14.803
Overige kosten	7.000	7.097	42.086
	<u>65.100</u>	<u>93.517</u>	<u>125.628</u>
Totaal beheerlasten materieel	<u>420.285</u>	<u>439.402</u>	<u>503.002</u>

15. Activiteitenlasten materieel	Begroting 2017	Realisatie 2017	Realisatie 2016
Activiteiten			
Exposities en onderhoud tentoonstelling	75.000	115.184	51.891
Verzekeringen	2.000	2.718	2.235
Activiteitenprogramma	8.000	23.007	32.368
Woordenboek	-	640	188
Website	3.000	2.037	906
Inkopen winkel	47.000	52.403	45.223
Kosten rondleidingen/seminars	4.000	1.663	3.631
	139.000	197.652	136.442

Voor zover het inzicht dit vereist verwijzen wij voor de toelichting op de verschillen tussen begroting en realisatie naar het bestuursverslag.

Ondertekening van de jaarrekening 2017

Directeur-bestuurder

Naam: Mevr. drs. K.E.M.B. Schiermeier

Handtekening: _____

Datum: _____

Voorzitter Raad van Toezicht

Naam: Mevr. drs. M. H. Schultz van
Haegen-Maas Geesteranus

Handtekening: _____

Datum: _____

Overige gegevens

Aan de directeur-bestuurder van
Stichting SieboldHuis
Rapenburg 19
2311 GE LEIDEN

Baker Tilly Berk N.V.
Scheveningseweg 80-82
Postbus 85745
2508 CK Den Haag
T: +31 (0)70 358 90 00
F: +31 (0)70 350 20 20
E: denhaag@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Sieboldhuis te Leiden gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sieboldhuis per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C.1. Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017;
3. het kasstroomoverzicht; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Sieboldhuis zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag en het activiteitenverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag van Stichting Sieboldhuis in overeenstemming met RJ-Richtlijn C.1. Kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C.1. Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is de directeur-bestuurder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de stichtingsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar stichtingsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), de door het Ministerie van Buitenlandse Zaken opgestelde subsidievoorwaarden, opgenomen in de beschikking met kenmerk DCO/IC-0577/08, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur-bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.